

2028/01.06.02/2018

Hallitussihteeri Sara Vanttinen

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI RIKOSLAIN JA VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTOSTA ANNETUN LAIN 17 §:N MUUTTAMISESTA (HE 231/2018 VP)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriön lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi rikoslain ja valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta (HE 231/2018 vp).

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lainsäädäntömuutoksia, joita direktiivi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EU) 2017/1371, jäljempänä ns. unionipetosdirektiivi, edellyttää. Rikoslakiin (39/1889) esitetyt muutokset koskevat rikosoikeudellisen kaksoisrangaistavuuden vaatimukseen liittyviä poikkeuksia, avustuksen väärinkäytön törkeää tekemuotoa, virka-aseman väärinkäyttämistä koskevia rangaistussäännöksiä, oikeushenkilön rangaistusvastuun laajentamista sekä veron ja avustuksen määritelmiä. Lisäksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 17 §:ään esitetään lisättäväksi uusi momentti, jonka perusteella tarkastusviraston olisi ilmoitettava Euroopan petostentorjuntavirastolle ja muille toimivaltaisille Euroopan unionin viranomaisille kaikki sen tehtäviensä hoitaessaan tietoonsa saamat teot, jotka voidaan luokitella unionipetosdirektiivissä tarkoitetuiksi rikoksiksi.

Pydyttynä lausuntonaan maa- ja metsätalousministeriö kiinnittää huomioita esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin unionipetosdirektiivin sisältöä ja sen suhdetta Suomen lainsäädäntöön koskevan osion 15 artiklan osalta. Ministeriö toteaa, että maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaa koskevien perustelujen osalta esityksen sivuilla 55 ja 56 esitetyt tiedot edellyttäisivät täsmentämistä Euroopan maatalouden tukirahastoa ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa koskevan kappaleen sekä ministeriön sisäisen tarkastuksen yksikköä kuvaavan kappaleen osalta. Ministeriö esittää harkittavaksi perustelujen täydentämistä tältä osin seuraavasti (ehdotettu täydennys *kursiivilla*):

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla merkityksellisiä ovat myös Euroopan maatalouden tukirahasto ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto. Näitä koskee asetus (EU) 1306/2013, jonka 48 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava komission käyttöön tiedot todetuista sääntöjenvastaisuuksista ja petosepäilyistä sekä kyseisten sääntöjenvastaisuuksien ja petosten vuoksi aiheuttomasti suoritettujen maksujen takaisinperimiseksi asetuksen IV luvun III jakson nojalla toteutetuista toimituksista. Asetusta täydentävät komission delegoitu asetus (EU) 2015/1971 sääntöjenvastaisuuksien ilmoittamista koskevista erityissäännöksistä ja komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/1975 ilmoitusten antamistiheydestä ja -tavasta. Näiden rahastojen osalta asetuksen (EU) 908/2014 5 artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen (maa- ja metsätalousministeriö) on nimettävä asetuksen (EU) 1306/2013 9 artiklassa tarkoitettu todentamisviranomainen. Todentamisviranomaisena toimii tällä hetkellä sopimuksen nojalla yksityinen tilintarkastusyhteisö, jonka on toimitettava vuosittain tilintarkastuskertomus komissiolle.

Asetuksen (EU) 1306/2013 102 artiklan 1 kohdan b alakohdan velvoitteen mukaisesti myös todentamisviranomaisen tiedot (nimi ja osoite) on ilmoitettava komissiolle ennen toimikauden alkamista. Kokonaisuutena voidaan siten arvioida, että näiden rahastojen osalta direktiivin 15 artiklan 3 kohdan mukainen ilmoitusvelvoite täytetään asetusten 1306/2013 ja 908/2014 sekä näitä täydentävän kansallisen lainsäädännön nojalla.

Maa- ja metsätalousministeriössä tilintarkastuselimenä toimii *Euroopan meri- ja kalatalousrahaston osalta* ministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö. Yksikön tehtävistä säädetään maa- ja metsätalousministeriön työjärjestyksen 15 §:ssä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ohjelmien osalta direktiivin 15 artiklan 3 kohdan mukainen velvoite vaikuttaisi siten olevan kattavasti säädetty, koska ilmoitusvelvollisuus perustuu suoraan sovellettaviin asetuksiin ja näitä täydentävään kansalliseen lainsäädäntöön ja lisäksi ministeriössä on ohjelmiin nimettyä tilintarkastuselimenä sisäisen tarkastuksen yksikkö, jonka tehtäviin asian voidaan nykysäännösten perusteella katsoa kuuluvan.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, ettei sillä ole muilta osin huomautettavaa hallituksen esityksen HE 231/2018 vp sisältöön.